

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției*”, inițiată de domnul deputat independent Tudor Ciuhodaru (Bp. 485/2011).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției, cu modificările și completările ulterioare*, cu un articol nou, art. 14¹, cu următorul conținut:

„(1) *Părinții firești sau, după caz, tutorele copilului ai cărui părinți firești sunt decedați, necunoscuți, declarați morți sau dispăruți ori puși sub interdicție, în condițiile legii, și care și-au abandonat copilul, nu vor mai avea dreptul de a-și da consimțământul la adopție.*

(2) *În toate situațiile prevăzute la alin. (1), consimțământul pentru adopție nu este necesar*”;

Inițiativa legislativă este justificată în opinia autorului prin aceea că lipsa unor sancțiuni „*consistente*” care să se aplice celor care își abandonează copiii face ca acest fenomen să fie în creștere. De asemenea, se apreciază că acești

părinți nu ar mai trebui să aibă dreptul de a li se cere consimțământul atunci când se pune problema adoptării copilului abandonat.

Totodată, se menționează că, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod civil, instanța nu mai poate trece peste refuzul părintelui firesc de a consimți la adopție la fel de ușor ca anterior, în temeiul *Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției*.

II. Observații

1. Sub aspectul justificării propunerii legislative, menționăm că *abandonul de familie* este sancționat cu cea mai aspră formă de răspundere – aceea penală. Art. 305 din Codul penal sancționează cu închisoare de la unu la trei ani sau amendă penală fapta de abandon de familie.

Pe de altă parte, nici afirmația potrivit căreia „*până acum...judecătorul putea trece ușor peste refuzul părintelui. Acum, însă, prin noul Cod civil, judecătorul poate lua această decizie doar în condiții excepționale*”, nu este exactă. Până la data intrării în vigoare a noului Cod civil, art. 13 din *Legea nr. 273/2004* prevedea următoarele: „*În mod excepțional, instanța judecătorească poate trece peste refuzul părinților firești sau, după caz, al tutorelui de a consimți la adopția copilului, dacă se dovedește, prin orice mijloc de probă, că aceștia refuză în mod abuziv să-și dea consimțământul la adopție și instanța apreciază că adopția este în interesul superior al copilului, ținând seama și de opinia acestuia dată în condițiile art. 11 alin. (1) lit. b), cu motivarea expresă a hotărârii în această privință*”.

Această prevedere, formulată în spiritul unei exigențe sporite în ceea ce privește posibilitatea judecătorului de a trece peste refuzul părintelui firesc, a fost reluată în art. 467 din Codul civil.

2. Menționăm că abandonul, pentru a se putea constitui ca premisă pentru luarea unor măsuri de ocrotire a copilului, inclusiv adopția, sau pentru decăderea părinților firești din dreptul de a consimți la adopție, trebuie reglementat și constatat în condiții bine precizate de lege, date fiind efectele grave și definitive pe care le-ar produce pentru copil și părinții firești.

Amintim că anterior *Legii nr. 273/2004* exista *Legea nr. 47/1993 cu privire la declararea judecătorească a abandonului de copii*, lege care prevedea expres și detaliat în ce condiții se putea declara abandonul, instanța competentă, cine avea calitate procesuală pentru a solicita constatarea abandonului, mijloacele de probă, etc. Unul dintre motivele care au stat la baza abrogării *Legii nr. 47/2003* a fost ușurința nepermis de mare, uneori, cu care copiii intrați în sistemul de protecție erau declarați pe cale judecătorească abandonați, în această situație nemaifiind necesar consimțământul părinților biologici la adopția copiilor lor.

În acest context, este cel puțin neadecvat să se revină acum la acest concept desuet care nu ținea cont decât de faptul că părinții copilului nu se interesau de acesta timp de 6 luni fără a ține seama, cel puțin în practică, de multe alte situații particulare care puteau subzista și care nu întotdeauna erau imputabile părinților. Consecința existenței acestei reglementări au fost o serie de abuzuri în ceea ce privește exercitarea de către părinții biologici a dreptului de a consimți la adopția copiilor lor.

În prezent, cadrul legal recent adoptat și bine definit prin Codul civil, nu este conceput în considerarea instituției juridice a abandonului. În lipsa unui sistem de norme care să instituționalizeze abandonul, acesta nu ar putea fi avut în vedere decât ca situație de fapt, la speță, în funcție de probatoriul administrat în fiecare caz și mai ales de aprecierea fiecărui judecător. Or, dincolo de faptul că aceste elemente ar crea premise pentru crearea unei practici judiciare neunitare, date fiind efectele grave pe care le-ar avea asupra situației juridice a copilului, apreciem că reintroducerea conceptului de abandon al copilului în legislație, într-un caz izolat și fără a avea în vedere întreaga legislație în materie, nu este potrivită.

3. Înlăturarea prevederii care impune solicitarea consimțământului părinților firești pentru adopția copilului (propusă în cadrul alin. (2) al art. 14¹), cumulată cu folosirea unui concept aproximativ și nedefinit și în lipsa unui „filtru” al instanței judecătorești este, în opinia noastră, extrem de periculoasă, deoarece ar crea premise, fără instituirea unor garanții corespunzătoare, pentru considerarea oricărui copil ai căror părinți au plecat, de exemplu, la muncă în străinătate și pentru care, formal, nu există nicio formă de protecție, ca fiind adoptabil.

Ipotezele în care adopția se poate încuviința fără consimțământul părinților firești trebuie să aibă un caracter de excepție, interesul superior al copilului fiind acela de reintegrare în familia biologică. Potrivit art. 22 alin. (2) din Legea nr. 273/2004, *„Planul individualizat de protecție poate avea ca finalitate adopția internă dacă demersurile pentru reintegrarea copilului în familie sau în familia lărgită au eșuat”*. Revine instanței de judecată responsabilitatea de a cântări extrem de atent situațiile în care, *„în mod excepțional, poate trece peste refuzul părinților firești”* în condițiile art. 467 din noul Cod civil.

Menționăm că, potrivit legii, părinții – chiar decăzuți din drepturile părintești sau cărora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești – păstrează dreptul de a consimți la adopția copilului potrivit art. 464 alin. (2) din Codul civil, soluție ce era reglementată și de art. 12 alin. (2) din Legea nr. 273/2004.

4. Din punct de vedere al tehnicii legislative, propunerea legislativă ar fi trebui să aibă ca obiect modificarea noului Cod civil, iar nu Legea nr. 273/2004. Începând cu data de 1 octombrie 2011, dispozițiile din Legea nr. 273/2004 care prevedeau condițiile de fond la adopție au fost abrogate, ele fiind preluate în Codul civil.

5. Nu în ultimul rând, menționăm că, recent, Parlamentul a adoptat un proiect de *Lege de modificare și completare a Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției*, care aduce o serie întreagă de îmbunătățiri actualului cadru normativ în materia adopției, menite să urgenteze procedurile de adopție dar în același timp să nu conducă la o abordare superficială în ceea ce privește consimțământul la adopție al părinților biologici.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **PETRU FILIP**

Vicepreședinte al Senatului

Președintele interimar al Senatului